

Arengud Eestile olulisemates majandussektorites

13.veebruar 2013

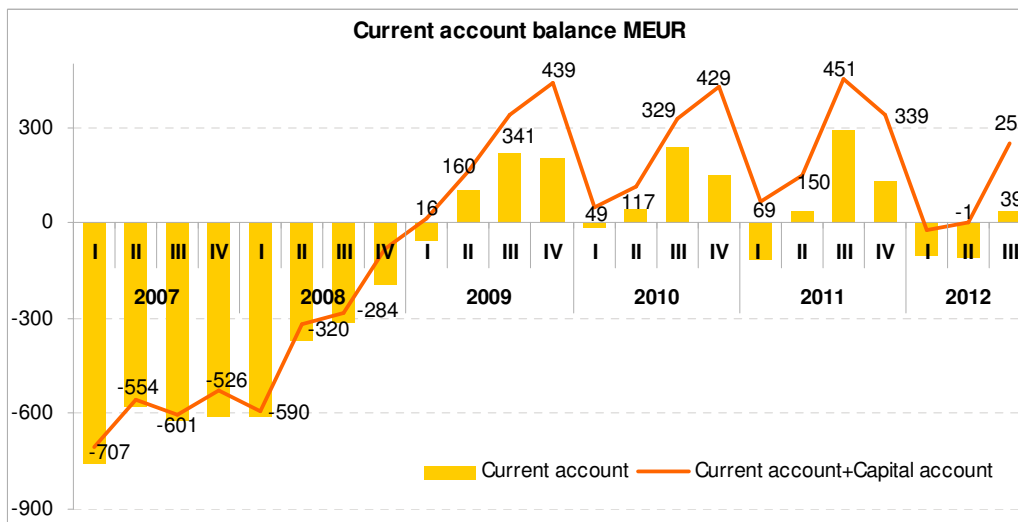
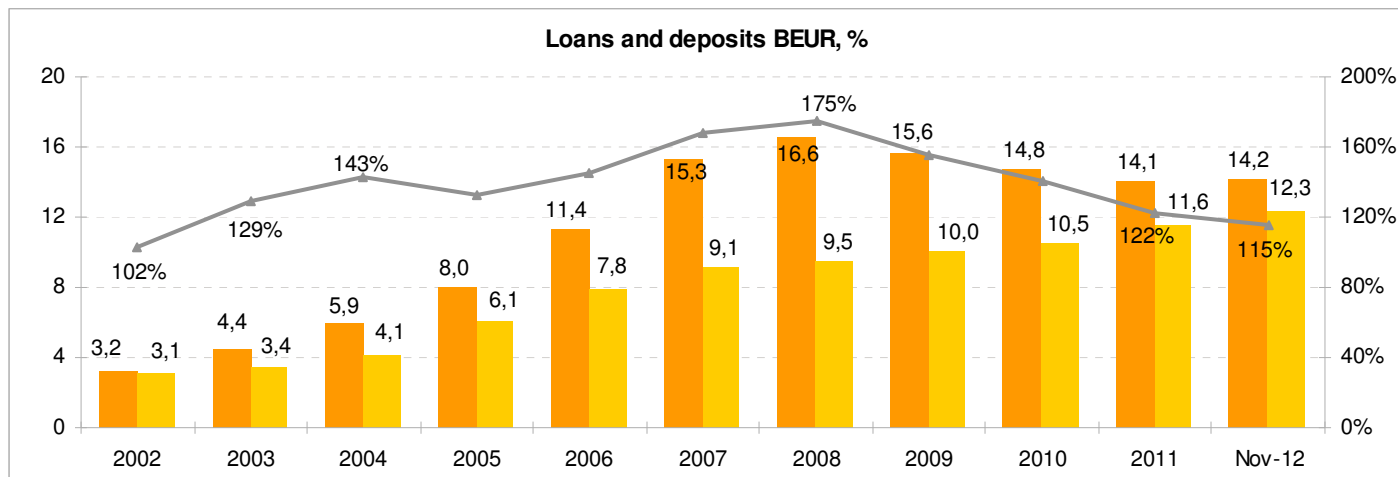
Heli Silluta

2013. aasta prognoos

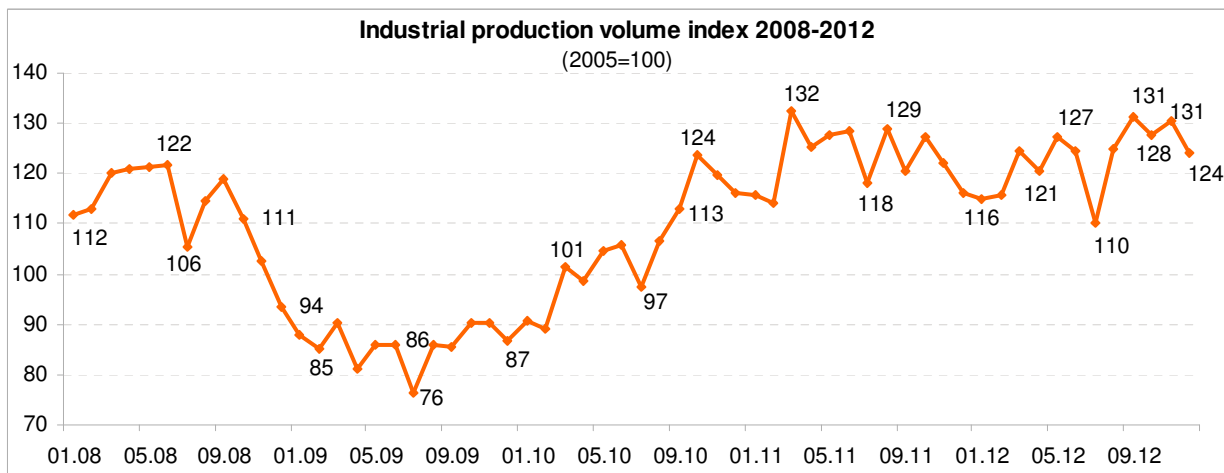
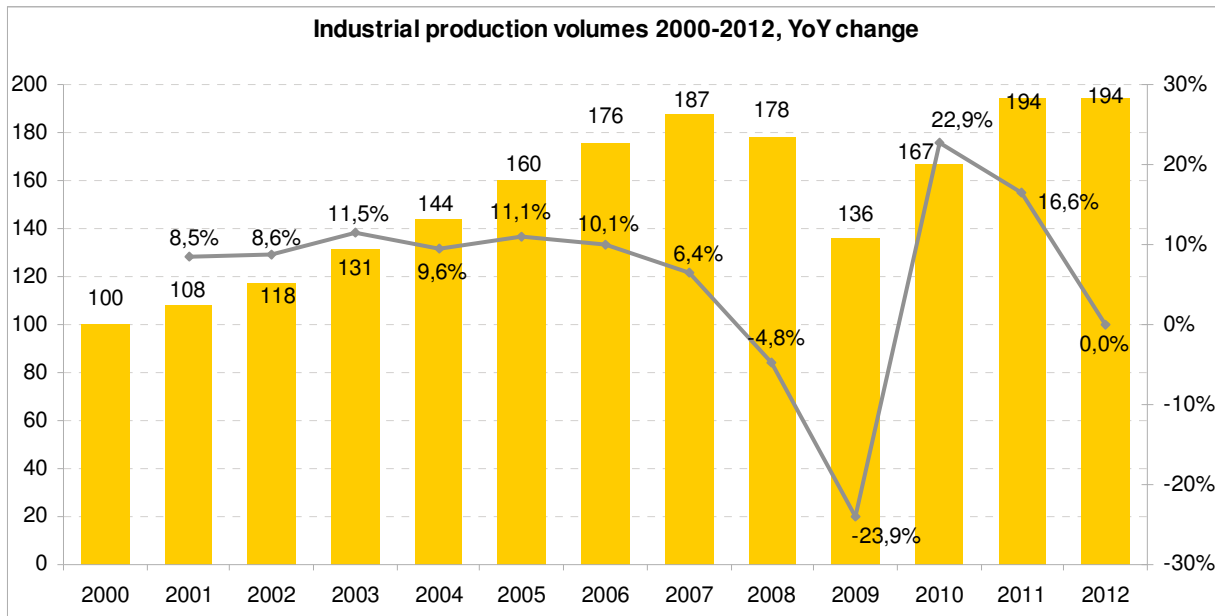
- **Eesti reaalse SKP kasvuks ootame “EL-i majanduskasv +3%”.**
2012a-l Euroopa Liit -1...0%, Eesti +3%. 2013a-l ootame umbes sama.
- **Riik ja pangandussektor ei sõltu välislaenude võtmisest/pikendamisest.**
See on suur konkurentsieelis.
- **Riigieelarve on tasakaalus.** S.t. pole vaja makse tõsta, et samade kulutustega jätkata. Jällegi suur konkurentsieelis võrreldes paljude teiste riikidega. Ettevõtted/eraisikud saavad arvestada stabiilsete maksudega.
- **Sisetarbimine ja kohalikud varade hinnad on muutunud oluliselt haavatavamaks juhul, kui eksport peaks langema.**
Sisetarbimine suurenes 2012. aastal oluliselt (mahud +8%, käive +12%).
- **Ekspordi langus alla 1mld euro kuus oleks ohtlik tööhõivele, sisetarbimisele ja kinnisvarahindadele.** Novembris oli tegelik kaupade eksport 1,15mld eurot – kõigi aegade rekord!).
S.t. -15% ekspordis oleks juba probleem.
- **Hoolimata nõrgast Lääne-Euroopa majandusest ei ole veel eksportööridel tõsiseid probleeme näha olnud.**
Eesti eksportöörid on võitnud rahvusvahelisel turul turuosa.

Probleemid püsivad, kuid riskid on vähenemas

- 2008. lõpus oli laenude-hoiuste suhe 175%, täna 115%.
- Alates detsembrist 2011 on deposiitide 12 kuu kasv taas ületanud 1mld euro piiri (12 kuud kuni novembri lõpuni 2012 +1,09mld EUR).
- Üle 1mld euro ulatuvat hoiuste aastakasvu nägime perioodil aprill 2005-mai 2008.
- Raha netos sissevool Eesti majandusse on vähenenud, sest impordi tarbimine on kasvanud ja vastab Eesti majanduse poolt loodud ekspordimahtudele.

Tööstustoodangu mahud 2000-2012

allikas: Eesti Statistikaamet

- Tööstustoodangu mahu y-o-y muutused
  - 2008 -4,8%
  - 2009 -23,9%
  - 2010 +22,9%
  - 2011 +16,6%
  - 2012 0,0%
  - 2013F -2,0%
- **2010a II poolel saavutatud mahud on püsinud 2 aastat.**
- Eksportmüük andis 2012. aastal 70% töötleva tööstuse mahtudest.
- **Suurt oht töötleva tööstuse mahtude vähenemisele välisnõudluse nõrgenemise tõttu.**
- **On olnud üllatus, et 2012. aasta on möödunud ilma suurte tagasilöökideta.**
- Täna on ebaselge, millised sektorid võivad kõige enam mõjutatud saada.
- Kuidas ettevõtted saavad hakkama, kui näiteks eksportmüük langeb 20..30%?
- Milline on oht tööhõivele?

Kvartaalne kaupade eksport

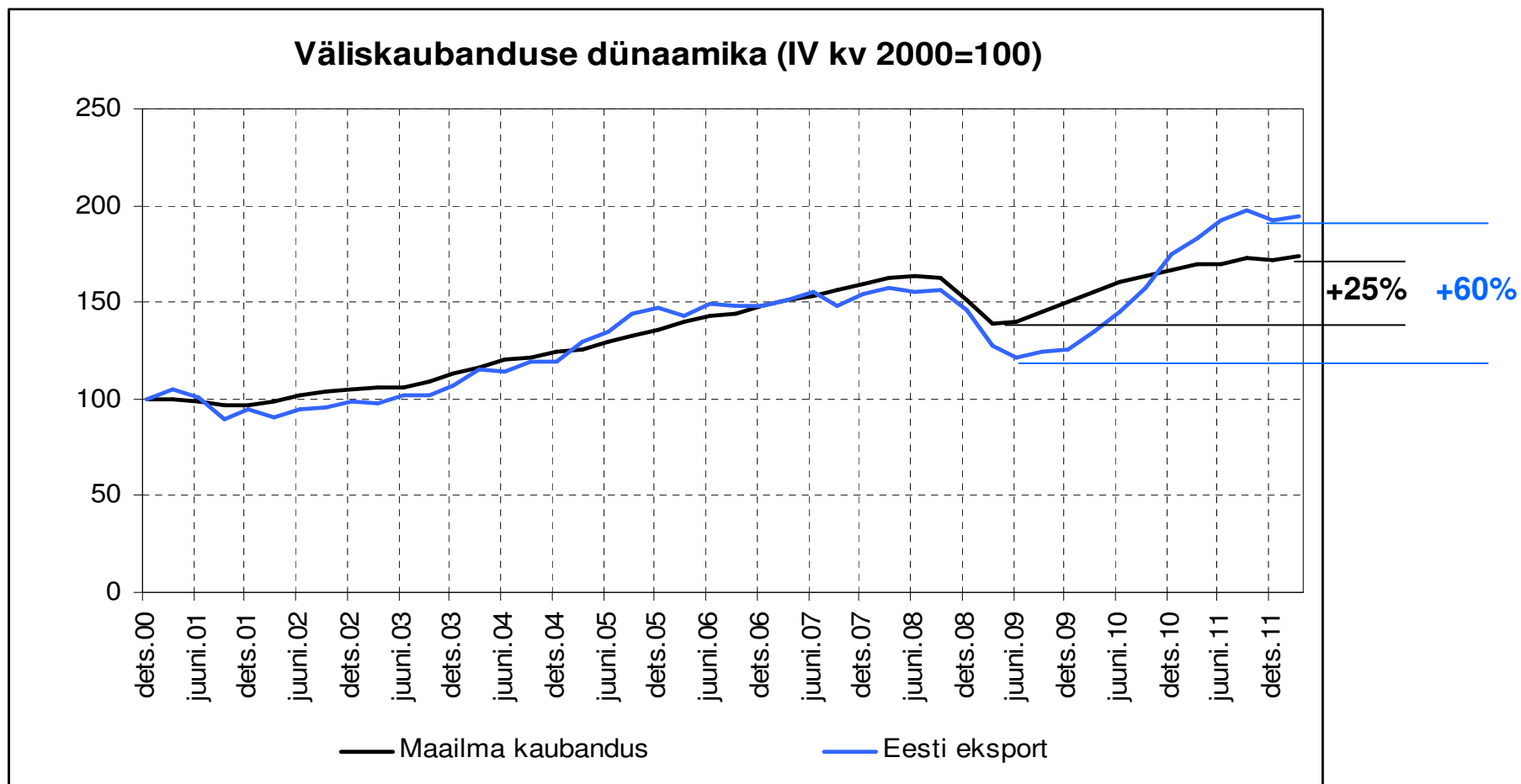
Eksport nõrgeneb juba mitmes olulises kaubagrupidis

Quarterly exports of goods by product groups (MEUR)

	Q3 11	Q4 11	Q1 12	Q2 12	Q3 12	YoY change				
						Q3 11	Q4 11	Q1 12	Q2 12	Q3 12
Total exports	3 063	3 037	2 988	3 080	3 300	36%	15%	9%	-3%	8%
Mineral products	399	478	525	432	506	30%	45%	6%	-33%	27%
Electronics	663	488	592	599	651	76%	-12%	-7%	-4%	-2%
Metals & metal products	270	279	259	294	262	21%	32%	26%	6%	-3%
Wood, wood prod.	224	232	226	248	215	13%	6%	6%	-3%	-4%
Furniture, blankets, pillows	175	183	171	194	183	11%	11%	7%	5%	5%
Mechanical machinery	241	255	233	289	306	60%	60%	47%	29%	27%
Chemical products	167	169	125	145	199	48%	56%	26%	13%	19%
Beverages, pack. foods	113	123	98	110	145	16%	21%	15%	25%	29%
Cars, trucks	124	132	130	142	130	13%	7%	7%	10%	5%
Textile, textile prod.	92	85	89	85	97	9%	11%	1%	1%	5%
Plastics, plastic prod.	73	70	69	81	75	18%	9%	11%	12%	4%

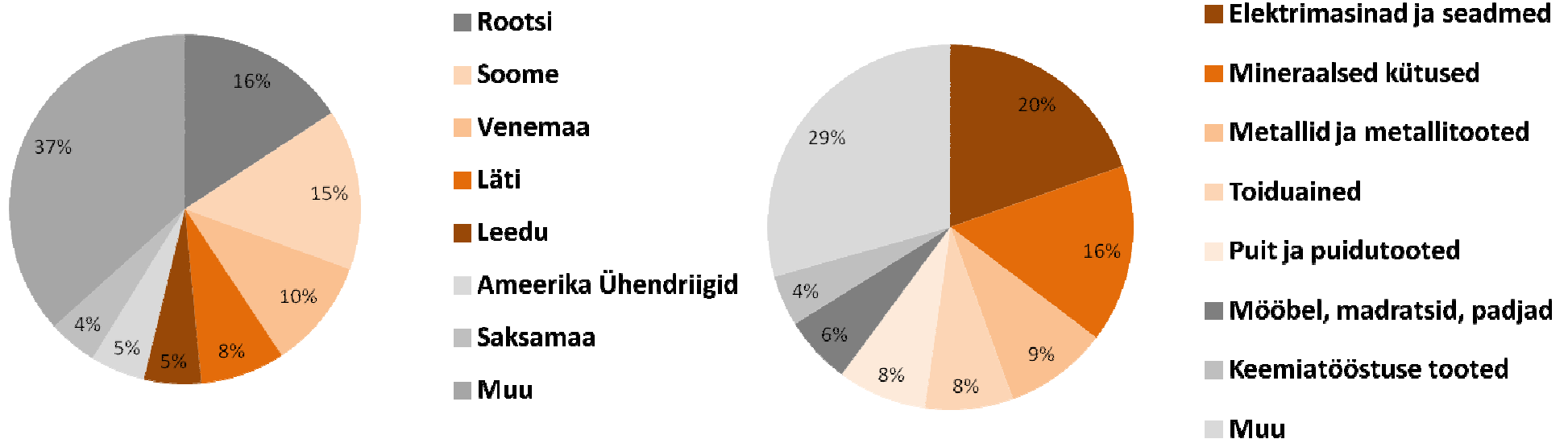
- 3. kvartali kaupade eksport oli läbi aegade rekordiline, kuid baseerus üksikutel vähemolulistel kaubagrupidel.
- Elektroonika, metallid/metalltooted ja puit/puittooted olid YoY võrdluses languses.
- Lähema 6-12 kuu perspektiivis ei ole midagi head oodata. Väike langus (alla 5%) on juba hea tulemus.

Eksport – lisaks soodsale väliskeskonnale oleme kriisist väljudes oluliselt turuosa võitnud

Allikas: Eurostat, Bloomberg

Eesti ekspordib peamiselt Rootsi ja Soome; mineraaltooteid ning elektroonikat

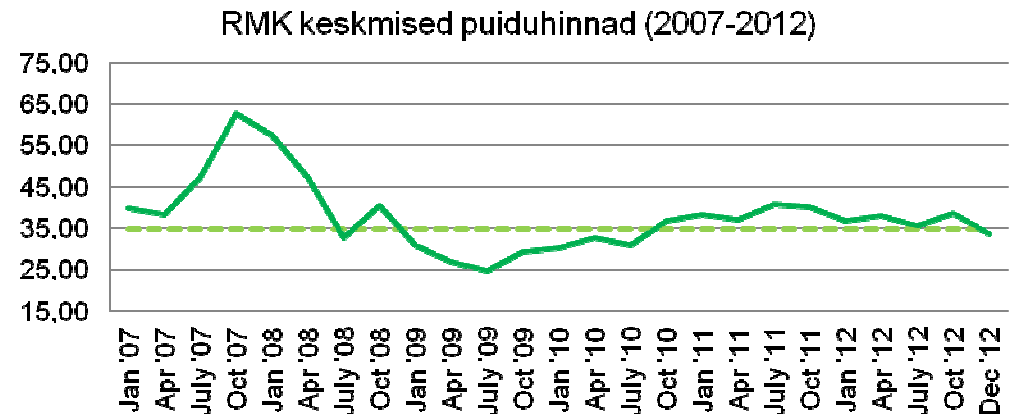
Allikas: Eesti Statistikaamet

Puit ja puidutööstus

- Globaalses majanduses stagnatsioon/taastumine – Eesti puidutööstus ekspordib hajutatult erinevatele turgudele. See tagab stabiilsuse.
- Skandinaavia paberitööstus on languses - mõjutab paberipuidu hinda 2012-2013.
- Eestis on kasvanud huvi saeveskite taasavamiseks/investeeringuteks -> võimsused kasvavad ca 20%.
- Mida teeb puidu hind? Raiemahud on 2012 ca 10% madalamad...
- Bioenergia – hakkepuidu ja pelletite nõudlust määravad erinevad tegurid.
- Metsamajandamine – huvi metsa ostu osas jätkub, riigioksjonite kõrval muutuvad olulisemaks ka eraomanikud.

Finantseerimine ja investeeringud

- Fookus efektiivsust ja konkurentsivõimet kasvatavatel investeeringutel.
- Hajutatud kliendibaas maandab riske!

Allikas: RMK

Metallitööstus

- Sektori trendid - Skandinaavia nõudlus toob tootmist Eestisse
- Kas eelistada suuri investeeringuid või sujuvat kasvu?
- Kust leida uusi kliente?

Skandinaavia suured ettevõtted otsivad allhanke võimalusi.

NB! Allhange liigub kaasa põhitellijaga.

Milised välisinvesteeringud on Eestisse tulnud?

Laiem vaade turule – kes on lõpptarbija?

Eksport on siseturust stabiilsem!

Finantseerimisvõimalused:

- Aluseks on rahavoog ja tellimuste olemasolu
- Investeeringud seadmetesse – võimalus parandada ettevõtte kulu-efektiivsust või anda lisaväärtust
- Soovitus – hoida fookus investeerimisel klientidesse, tootesse, töötajatesse ning tehnilisse võimekusse. Ning siis kolida rendipinnalt oma kinnistule.

Elektroonika

- Tootmismahud sektoris on jäänud samale tasemele, seda hoolimata vaheapealsest langusest.
- Liigutakse regiooni, kus asuvad ka tellijad.
- Tootmine Hiinas tähendab kulusid logistikale ning tellimuse suurusele, tööjõukulud on kasvanud.
- Investeeringud Eestisse on kasvanud, siinsed tehased näitavad eeskujulikke efektiivsusnumbreid.
- Tellimuste vähenemisel kärbitakse tootmismahte esmalt suurema kulu-tasemega riikides.

Toiduained

- Ekspordime ligi 36% Eestis töödeldud toidust.
2011. aastal 430 mEUR, 2012. aasta 9 kuud juba 354 mEUR.
- Ekspordi peamised alamsektorid on piima- ja kalatööstus.
Tugevalt on kerkinud joogitööstus (sh alkohol).
- Suurimad väljakutsed tootmismahude ja ekspordi kasvatamine.

- Finantseerimine
  - sihtriigi müügiriskide maandamine
  - käibekapitali lisamine
  - mahu ja efektiivsusinvesteeringutele kaasa aitamine.

Kokkuvõte

- Tööstuses on tööjõupuudus, kuid enamus töötutest ei kvalifitseeru
  - Puuduvad tööstusettevõtetesse sobivad inimesed
  - Oma aega ja füüsilist kohalolekut müüvate inimeste arv on piiratud.
- Logistika – kuidas tarnida kiiresti ja väiksemaid koguseid erinevatesse sihtkohtadesse?
- Meie strateegiline võimalus on maailmamajandusest sõltumata oma majandust kasvatada
  - Eesti tööstus on võimeline tootma väikseid koguseid kvaliteetselt, kiiresti ja paindlikult
  - Maailmamajanduse keerdkäikudest hoolimata on meil võimalus paindlikult ja nišitoodetega kriisi vältida.

Igapäevapangandus

Maksete kogumine

Finantseerimine, liising, kindlustus

Hoiustamine ja investeerimine

Traderoom

Kontsern ja piiriülesed teenused

Ettevõtte infoportaal

ETTEVÕTTE INFOPORTAAL

Kuidas alustada ettevõttega

Lihtne arveldusmaailm

Tööriistad ettevõttele

Majandussektorid

Eksport

Majandusanalüüsid

Finantsturud

Energiasääst

Ettevõtluse leviala

Üritused ja ettekanded

Lood elust enesest

Kõik uudised

Kasulik info

Ettevõtte infoportaal

Ettevõtte infoportaal

Kuidas alustada
oma ettevõttega?Lihtne
arveldusmaailmTööriistad
ettevõttele

I kvartali SKP-st ja tööhõivest

25.05.2012

I kvartali SKP kohta tuli eelmise nädala lõpus esialgne hinnang – SKP tõusis 3,9%. Siin erilist üllatust justkui ei olnud. Umbes kuu aja pärast näeme detailsemaid numbreid...

[Loe lähemalt »](#)

Analüüs: rahvaloendus ja sõnum selle ridade vahel »
21.05.2012

Swedbanki kliendiseminar, mai 2012 »
21.05.2012

Kreeka lahkumist eurotsoonis võib hetkel pidada üpris tõenäo... »
18.05.2012

[Kõik portaali uudised »](#)

Majandussektorid »

- › Tööstus
- › Kaubandus
- › Kinnisvara ja ehitus
- › Põllumajandus
- › Transport ja autokaubandus
- › Tehnoloogia ja IT

Eksport »

- › Eesti ekspordimaastik
- › Tarneahel - riskid ja finantseerimine

Majandusanalüüsid »

Finantsturud »

- › Valutad
- › Intressid
- › Toorained

Energiasääst »

Ettevõtluse leviala »

Ettevõtluse leviala
Et Eesti ettevõtlus edeneks!

Üritused ja ettekanded »

Lood elust enesest »

